

Ярова Любов Григорівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки, управління та адміністрування

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Яровая Любовь Григорьевна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры экономики, управления и администрирования

Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого

Iarova Liubov

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Economics,

Management and Administration

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

DOI: 10.25313/2520-2294-2019-3-4823

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ АУДИТОРСКИХ УСЛУГ В УКРАИНЕ

CURRENT CONDITION AND PROSPECTS OF AUDITING SERVICES DEVELOPMENT IN UKRAINE

Анотація. Аудиторська діяльність є єдиним методом, що може забезпечити впевненість у достовірності інформації, яка представлена в фінансовій звітності, її користувачам. Аудиторські послуги – аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану аудиту та аудиторських послуг в Україні та внесення пропозицій щодо перспектив розвитку.

Проведений аналіз ринку аудиторських послуг наочно демонструє суттєве коливання кількості та вартості послуг у різних регіонах, яке залежить у більшості випадків від концентрації промислових підприємств, платоспроможності самих замовників аудиту та їхнього розуміння вартості та якості аудиторських послуг.

Результати проведеного дослідження надали можливість розглянути та систематизувати основні проблеми та виділити пріоритетні напрями розвитку вітчизняного ринку аудиторських послуг.

Автором визначено, що підвищення шансів фінансового успіху суб'єктів аудиторської діяльності забезпечується, перш за все, підвищенням якості аудиторських послуг проведених висококваліфікованими кадрами та розширенням їхнього спектру з застосуванням спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення, а також володінням галузевими методиками проведення аудиту. Надання аудиторських послуг замовнику, з врахуванням вимог законодавства Європейського Союзу, міжнародних стандартів, застосуванням кращого досвіду з питань проведення аудиту, специфіки функціонування замовника, підвищить зацікавленість до аудиторської діяльності.

Ключові слова: аудит, аудиторська діяльність, аудиторські послуги, фінансова звітність, якість аудиту.

Аннотация. Аудиторская деятельность является единственным методом, который может обеспечить уверенность в достоверности информации, представленной в финансовой отчетности, ее пользователям. Аудиторские услуги – аудит, обзор финансовой отчетности, консолидированной финансовой отчетности, выполнение заданий по другому предоставлению уверенности и другие профессиональные услуги, оказываемые в соответствии с международными стандартами аудита.

Целью исследования является анализ современного состояния аудита и аудиторских услуг в Украине и внесение предложений относительно перспектив развития.

Проведенный анализ рынка аудиторских услуг наглядно демонстрирует существенное колебание количества и стоимости услуг в различных регионах, которое зависит в большинстве случаев от концентрации промышленных предприятий, платежеспособности самих заказчиков аудита и их понимание стоимости и качества аудиторских услуг.

Результаты проведенного исследования дали возможность рассмотреть и систематизировать основные проблемы и выделить приоритетные направления развития отечественного рынка аудиторских услуг.

Автором определено, что повышение шансов финансового успеха субъектов аудиторской деятельности обеспечивается, прежде всего, повышением качества аудиторских услуг проведенных высококвалифицированными кадрами и расширением их спектра с применением специализированного аудиторского программного обеспечения, а также владением отраслевыми методиками проведения аудита. Оказание аудиторских услуг заказчику, с учетом требований законодательства Европейского Союза, международных стандартов, применением лучшего опыта по вопросам проведения аудита, специфики функционирования заказчика, повысит интерес к аудиторской деятельности.

Ключевые слова: аудит, аудиторская деятельность, аудиторские услуги, финансовая отчетность, качество аудита.

Summary. Audit activity is the only method that can ensure confidence in the accuracy of information presented in the financial statements to its users. Audit services – an audit, review of financial statements, consolidated financial statements, the assignment execution for other assurance provision and other professional services provided in accordance with the international audit standards.

The purpose of the research is to analyze the current state of audit, audit services in Ukraine and introduce proposals regarding the development prospects.

The analysis of the audit services market distinctively demonstrates the existing fluctuations in the quantity and cost of services in different regions, which in most cases depends on concentration of industrial enterprises, client solvency and their understanding of the cost and quality of audit services.

The results of the research provide an opportunity to review and systematize the main problems and highlight the priority development directions for audit services in the domestic audit market.

The author determined that increase in the chances of financial success of audit activity subject is provided, foremost, by improving the quality of audit services conducted by highly skilled personnel and the expansion of their spectrum with the use of specialized audit software, and possession of branch techniques for performing audit. Rendering audit services to the customer, taking into account the requirements of European Union legislation, international standards, applying the best experience in auditing, specifics the functioning of the customer, will increase the interest in auditing activities.

Key words: audit, audit activity, audit services, financial statements, audit quality.

Постановка проблеми. В сучасних умовах значний вплив на економіку України мають інтеграційні та глобалізаційні процеси. Підписавши Угоду про асоціацію з ЄС у 2014 році, Україна взяла на себе зобов'язання гармонізувати своє законодавство з метою адаптації його до загальноєвропейських норм, перш за все це стосується ділового законодавства, що включає сферу фінансової звітності та аудиту. Єдиним методом, що може забезпечити впевненість у достовірності інформації, яка представлена в фінансовій звітності, її користувачам є аудиторська діяльність.

Аудит є надійним способом підтвердження даних фінансової звітності, який необхідний як підприємству, так і його акціонерам, постачальникам, кредиторам, інвесторам, і суспільству в цілому, тому питання перспектив розвитку аудиторських послуг в Україні є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок в розвиток аудиту та ринку аудиторських

послуг зробили: Ф. Головач [1, с. 77], А. Шевчук [2, с. 530], Н. Здирко [2, с. 530], О. Кожушко [3, с. 887], В. Львін [4, с. 84–85], Н. Шалімова [5, с. 339], В. Гончарук [6, с. 128] та інші, які в своїх працях розкривають теоретичні основи аудиту, методику проведення, якість, проблеми, напрямки удосконалення аудиту.

Так Головач В. стверджує, що предметом аудиторської діяльності є перевірка фінансової звітності стосовно повноти, достовірності та відповідності законодавству [1, с. 77].

Шевчук А. і Здирко Н. вважають, що основною проблемою аудиту є відсутність однозначного та чіткого термінологічного апарату, який є основою для розуміння суті аудиту, завдань та ролі в системі економічного контролю [2, с. 530].

Деякі автори пропонують переглянути перелік послуг затверджений Аудиторською палатою України, які можуть надавати аудитори, та здійснити поділ

аудиторських послуг на сумісні та несумісні при проведенні різних видів аудиторських перевірок [3, с. 887].

Можна погодитись з думкою В. Ільїна, на наш погляд, що вітчизняний аудит все ще зосереджується на бухгалтерському та податковому обліку, не направляючи свою професійну увагу на якість внутрішнього контролю та аудиту, інвестиційну та інноваційну діяльність, якість управління тощо [4, с. 84–85].

Якість аудиту — це комплексне поняття, яке включає такі елементи, як якість процесу аудиту, сформованої думки аудитора, проміжного та кінцевого результатів аудиту, інформування користувачів про процес і результати проведеного аудиту [5, с. 339].

Напрямки підвищення ефективності роботи аудиторів мають бути посилені діями держави, а саме: забезпечення законодавчої стабільності; адаптація методичної та нормативної підтримки вітчизняним реаліям; впровадження міжнародних систем контролю якості для аудиторських послуг у роботі аудиторів та Аудиторської палати України [6, с. 128].

Зважаючи на безсумнівну цінність наукових досліджень, на нашу думку, ряд питань залишаються невирішеними, що зумовлено необхідністю гармонізації законодавства з міжнародними стандартами та виконанням вимог Закону «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», що і обумовило мету дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз сучасного стану аудиту та аудиторських послуг в Україні та внесення пропозицій щодо перспектив розвитку.

Виклад основного матеріалу. Аудит є одним із інструментів, який допомагає розвивати міжнародні відносини, оскільки забезпечує довіру до підтвердженої фінансової інформації для корис-

тувачів різних рівнів (міжнародного, державного, підприємницького).

Трактування поняття аудит та аудиторські послуги можна знайти у Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», де описано наступне: аудит фінансової звітності — аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам; аудиторські послуги — аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту [7].

Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», що вступив у дію, ґрунтується на положеннях Директиви 2006/43/ЄС та Регламенту 537/2014 [8], які регулювали в країнах ЄС реформу аудиту у 2016 році, і його реалізація дозволить гармонізувати національне законодавство у сфері аудиту фінансової звітності та аудиторської діяльності із законодавством Європейського Союзу у відповідній сфері, сприятиме розвитку аудиторської діяльності в Україні, а також забезпечить покращення інвестиційної привабливості національної економіки.

Особливості здійснення аудиту та надання аудиторських послуг можна визначити через аналіз основних параметрів розвитку ринку аудиту в Україні (табл. 1).

Таблиця 1

Показники стану ринку аудиторських послуг в Україні за 2013–2017 рр.

Показники	Роки					Відхилення 2017 р. до 2013 р.	
	2013	2014	2015	2016	2017	+, –	%
	Кількість аудиторів, осіб	2993	2787	2675	2646	2653	-340
Кількість суб'єктів аудиторської діяльності	1488	1326	1107	1008	959	-529	64,4
Кількість поданих звітів до АПУ	1425	1272	1071	1002	944	-481	66,3
Кількість замовлень, од.	44218	35104	35642	35552	34428	-9790	77,9
Кількість замовлень на одного суб'єкта, од.	30	27,6	33,3	35,5	36,5	+6,5	121,7
Обсяг наданих послуг, млн. грн.	1314,6	1291,8	1761,2	1973,1	2126,9	+812,3	161,8
Середня вартість одного замовлення, тис. грн.	29,7	36,8	49,4	55,5	61,8	+32,1	208,1
Середній дохід на одного суб'єкта аудиторської діяльності без ПДВ, тис. грн.	905,4	1015,6	1664,5	1969,2	2253,0	+1347,6	248,8

Джерело: складено автором на основі [9]

Усього в Україні станом на 31.12.2017 р. чинний сертифікат аудитора мали 2653 особи, що в порівнянні з 2013 р. менше на 340 осіб, або на 11,4%. Протягом всього аналізованого періоду відбувається скорочення виданих сертифікатів, що негативно характеризує стан здачі кваліфікаційних іспитів на отримання сертифіката аудитора, організованих Аудиторською палатою України. На першому етапі складання іспитів в 2017 році з 319 допущених до іспитів кандидатів склали 286 осіб, на другому етапі з 179 осіб склали іспит 134. Після затвердження АПУ результатів кваліфікаційних іспитів упродовж 2017 року сертифіковано 134 аудиторів.

Станом на 01.01.2018 р. в Реєстрі Аудиторської палати України значились 906 аудиторських фірм та 53 аудиторів-підприємців. Таким чином, загальна кількість аудиторських фірм та аудиторів, що зобов'язані подавати до АПУ звіт за формою № 1-аудит за 2017 рік, відповідно, склали 959 суб'єктів, що в порівнянні з 2013 роком складає зменшення на 529 суб'єктів, або 35,6%, що свідчить про відтік суб'єктів господарювання з професії внаслідок дії низки факторів, у тому числі і кризових явищ у суспільстві, і посиленні вимог до аудиторської професії з боку регуляторів, та змін у законодавстві.

Аналіз результатів аудиторської діяльності та стану ринку аудиторських послуг свідчить, про те, що аудиторський ринок потерпає від змін, які відбуваються в країні. Так, упродовж 2017 року з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів було виключено 71 суб'єкт аудиторської діяльності, а включено лише 22 суб'єкта аудиторської діяльності.

Так, кількість включених до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності (аудиторських фірм та аудиторів-підприємців) за 2017 рік зменшилася в цілому по Україні на 4,9% (кількість аудиторських фірм — на 4%, а кількість аудиторів-підприємців — на 17,2%), що повторює тенденцію до зменшення у 2016 році, в якому загальна кількість суб'єктів порівняно з попереднім роком зменшилась на 8,9% (кількість аудиторських фірм — на 7%, а кількість аудиторів-підприємців — на 30,4%).

Найбільший відсоток суб'єктів аудиторської діяльності, що припинили свою діяльність, у Луганській (25%) та Херсонській (22,2%) областях. Значно зменшилася кількість суб'єктів аудиторської діяльності у Кіровоградській (на 20%) області.

Разом із значним зменшенням кількості суб'єктів аудиторської діяльності в Україні (на 4,9%), обсяг наданих послуг суб'єктами аудиторської діяльності в цілому по країні збільшився порівняно з 2016 роком на 7,8% або на 153,8 млн. грн. Так, обсяг доходу від наданих послуг суб'єктами аудиторської

діяльності у 2016 році становив 1973,1 млн. грн., а у 2017 році — 2126,9 млн. грн. Збільшення обсягу доходу в 2017 році в порівнянні з 2013 р. складає 812,3 млн. грн., або на 61,8%.

Протягом аналізованого періоду спостерігається стійка тенденція до збільшення доходу суб'єктів аудиторської діяльності, незважаючи на те, що їх кількість постійно зменшується.

В Україні за 2017 рік надано аудиторських послуг на загальну суму 2126,9 млн. грн. З них по місту Києву та Київській обл. — 1749,4 млн. грн., що становить 82,3% від загальної суми наданих послуг у 2017 році. Таким чином, решта регіонів України надали аудиторських послуг у 2017 році на 377,5 млн. грн., що становить 17,7% від загальної суми наданих послуг у 2017 році.

Упродовж 2013–2017 років з урахуванням зменшення кількості суб'єктів аудиторської діяльності, збільшився щорічний середній дохід на одного суб'єкта аудиторської діяльності, що складає збільшення на 1347,6 тис. грн., або в 2,5 рази.

Найбільший середній дохід на одного суб'єкта аудиторської діяльності у 2017 році спостерігається у м. Києві та Київській обл. — 3,7 млн. грн., а найменший у Луганській обл. — 0,1 млн. грн.

За даними таблиці 1 за показником «Кількість звітів, поданих до АПУ» за аналізований період 2013–2017 рр. зменшення відбулось на 481, або на 33,7%, відбулось також зниження показника «Кількість замовлень, од.» на 9790 од., або на 22,1%.

Показник «Кількості замовлень на одного суб'єкта» в 2017 році в порівнянні з 2013 роком збільшився на 6,5 од., або на 21,7%.

Надані суб'єктами аудиторської діяльності у 2017 році аудиторські послуги розподіляються по Україні досить нерівномірно.

У таблиці 2 наведено дані про розподіл обсягу за видами послуг у 2017 році у порівнянні із 2016 роком.

Порівняно із попередніми роками у 2017 році майже не змінився розподіл замовлень за видами аудиторських послуг, але у порівнянні із 2016 роком спостерігається незначне коливання показників — найбільш затребуваними являються інші професійні послуги.

Узагальнення даних щодо результатів зовнішніх перевірок системи контролю якості суб'єктів аудиторської діяльності за аналізований період подано у таблиці 3.

Аналіз таблиці 3 показує, що протягом аналізованого періоду негативним явищем є скорочення кількості перевірених суб'єктів аудиторської діяльності, так і тих, які безпосередньо її пройшли, але позитивним є зменшення суб'єктів, які не пройшли перевірку.

Таблиця 2

Розподіл обсягу за видами послуг у 2017 році порівняно з 2016 роком

Показник	млн. грн.		%	
	2016	2017	2016	2017
Всього по Україні надано послуг	1973,1	2126,9	100,0	100,0
Завдання з надання впевненості — всього	847,2	990,3	42,9	46,6
Супутні послуги — всього	125,0	157,8	6,4	7,4
Інші професійні послуги — всього	998,6	976,1	50,6	45,9
Організаційне та методичне забезпечення аудиту — всього	2,3	2,7	0,1	0,1

Джерело: складено на основі [9]

Таблиця 3

Результати зовнішніх перевірок системи контролю якості аудиторських послуг, прийнятих АПУ у 2013–2017 рр.

Результати перевірок (кількість суб'єктів)	Роки					Відхилення +, – 2017 р. до 2013 р.
	2013	2014	2015	2016	2017	
Кількість суб'єктів, що пройшли перевірку	108	84	51	82	76	-32
Кількість суб'єктів, які не пройшли перевірку	86	32	5	20	21	-65
Кількість суб'єктів, які повторно не пройшли перевірку	9	16	-	1	2	-7
Разом	203	132	56	103	99	-104

Джерело: складено автором на основі [9]

Зазначені перевірки були проведені у зв'язку із надходженням до АПУ від фізичних та юридичних осіб, а також державних органів скарг, заяв, звернень щодо неналежного виконання професійних обов'язків суб'єктами аудиторської діяльності за результатами надання ними аудиторських послуг.

За результатами розгляду скарг щодо неналежного виконання професійних обов'язків аудиторами (аудиторськими фірмами) Аудиторською палатою України протягом 2017 року прийнято 24 рішень (в тому числі по скаргам, що надійшли в 2016 році). Згідно з зазначеними рішеннями до аудиторів (аудиторських фірм) упродовж 2017 року було застосовано стягнення у вигляді: попередження (до вісімнадцяти аудиторів та двох аудиторських фірм), призупинення дії сертифіката аудитора на три місяці (до одного аудитора), призупинення дії сертифіката аудитора на п'ять місяців (до одного аудитора), анулювання сертифіката (до одного аудитора), виключення із Реєстру аудиторських фірм та аудиторів (до трьох суб'єктів аудиторської діяльності) [9].

Наведений аналіз ринку аудиторських послуг демонструє суттєве коливання кількості і вартості послуг у різних регіонах, яке залежить у більшості випадків від платоспроможності замовників аудиту, концентрації промислових підприємств та якості наданих аудиторських послуг [9].

Аналіз результатів аудиторської діяльності та стану ринку аудиторських послуг в Україні свідчить про те,

що аудиторський ринок функціонує і трансформується внаслідок дії низки факторів, також тих які стримують розвиток аудиту, зокрема: кризові явища у суспільстві; посилення вимог до аудиторської професії з боку регуляторів; недосконалість законодавчої бази; відсутність довіри користувачів до якості і достовірності аудиторських послуг; відсутність механізму формування цін на аудиторські послуги; відсутність покарань за недостовірну інформацію у звітах аудиторів; недостатня кількість висококваліфікованих аудиторів; зниження платоспроможності замовників аудиту. Одночасно зі зменшенням кількості суб'єктів аудиторської діяльності в Реєстрі аудиторських фірм (на 4,9%) спостерігається тенденція до збільшення обсягу наданих послуг.

Сьогодні на ринку аудиторських послуг відбуваються об'єднанчі процеси, результатом яких стає укрупнення суб'єктів підприємництва для здійснення аудиторської діяльності.

Можна стверджувати, що подальше зростання ринку аудиторських послуг розпочнеться: з поліпшенням загальних економічних умов і, як наслідок цього, зі збільшенням кількості і вартості операцій; імплементації провідного досвіду європейських країн у сфері аудиторської діяльності та поглиблення співпраці; функціонування створеного Органу громадського нагляду за аудиторською діяльністю; розробки механізму ціноутворення, методики аудиту та робочої документації на надання аудиторських послуг; забезпечення довіри до аудиторів, та складених ними звітів і підвищення

престижу професії аудитора; розробки та впровадження спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення для комплексної автоматизації аудиторської діяльності; підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері аудиту вищими навчальними закладами та адаптації їх знань до практичних проблем.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Наведений аналіз ринку аудиторських послуг наочно демонструє суттєве коливання кількості і вартості послуг у різних регіонах, яке залежить у більшості випадків від концентрації промислових підприємств, платоспроможності самих замовників аудиту та їхнього розуміння вартості та якості аудиторських послуг.

Результати проведеного дослідження надали можливість виділити пріоритетні напрями розвитку вітчизняного ринку аудиторських послуг.

На нашу думку, підвищення шансів фінансового успіху суб'єктів аудиторської діяльності забезпечується, перш за все, підвищенням якості аудиторських послуг проведених висококваліфікованими кадрами та розширенням їхнього спектру з застосуванням спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення, а також володінням галузевими методиками проведення аудиту. Надання аудиторських послуг замовнику, з врахуванням вимог законодавства Європейського Союзу, міжнародних стандартів, застосуванням кращого досвіду з питань проведення аудиту, специфіки функціонування замовника, підвищить зацікавленість до аудиторської діяльності.

Перспективою подальших досліджень є удосконалення надання аудиторських послуг на основі провідних зарубіжних практик в умовах євроінтеграційної політики України.

Література

1. Головач В. В. Філософія аудиту та його сутність / В. В. Головач // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу — 2012. — Вип. 1(22) — С. 73–89.
2. Шевчук О. Аудит в Україні — проблеми та перспективи розвитку / О. Шевчук, Н. Зdirko // Економічний аналіз: збірник наукових праць, 2010. — Вип. 6. — С. 530–532.
3. Кожушко О. В. Сутність та економічний зміст аудиторських послуг / О. В. Кожушко // Збірник наукових праць Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки — 2015. — Випуск 3. — С. 883–888.
4. Ільїн В. Ю. Інноваційні аспекти розвитку аудиту в Україні / В. Ю. Ільїн // Інноваційна економіка. — 2010. — № 16. — С. 83–86.
5. Шалімова Н. С. Якість аудиту як ключовий критерій оцінки його результативності в системі соціально-економічних відносин / Н. С. Шалімова // Бізнесінформ. — 2014. — № 4. — С. 335–340.
6. Гончарук В. В. Аудит в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / В. В. Гончарук // Управління розвитком. — 2012. — № 7 (128). — С. 127–128.
7. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
8. Директива 2006/43/ЄС (зі змінами) від 17.05.2006 р. № 2006/43/ЄС. — Офіційний журнал Європейського Союзу. — 2006. — L 112. — 32 с.
9. Звіти Аудиторської палати України до Кабінету Міністрів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/zvit-do-kmu>

References

1. Gholovach V. V. Filosofija audytu ta jogho sutnistj / V. V. Gholovach // Problemy teoriji ta metodologiji bukhghaltersjckogho obliku, kontrolju i analizu — 2012. — Vyp. 1(22) — S. 73–89.
2. Shevchuk O. Audyt v Ukrajinu — problemy ta perspektyvy rozvytku / O. Shevchuk, N. Zdyrko // Ekonomichnyj analiz: zbirnyk naukovykh pracj, 2010. — Vyp. 6. — S. 530–532.
3. Kozhushko O. V. Sutnistj ta ekonomichnyj zmist audytorsjkykh poslugh / O. V. Kozhushko // Zbirnyk naukovykh pracj Mykolajivsjkogho nacionalnognogho universytetu imeni V. O. Sukhomlynsjckogho. Ghlobaljni ta nacionaljni problemy ekonomiky — 2015. — Vypusk 3. — S. 883–888.
4. Iljijn V. Ju. Innovacijni aspekty rozvytku audytu v Ukrajinu / V. Ju. Iljijn // Innovacijna ekonomika. — 2010. — # 16. — S. 83–86.
5. Shalimova N. S. Jakistj audytu jak kljuchovyj kryterij ocinky jogho rezuljatyvnosti v systemi socialjno-ekonomichnykh vidnosyn / N. S. Shalimova // Biznesinform. — 2014. — #4. — S. 335–340.
6. Ghoncharuk V. V. Audyt v Ukrajinu: suchasnyj stan ta perspektyvy rozvytku / V. V. Ghoncharuk // Upravlinnja rozvytkom. — 2012. — # 7 (128). — S. 127–128.
7. Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsjku dijalnistj: Zakon Ukrajinu vid 21.12.2017 r. # 2258-VIII [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
8. Dyrektyva 2006/43/JeS (zi zminamy) vid 17.05.2006 r. # 2006/43/JeS. — Oficijnyj zhurnal Jevropejskogho Sojuzu. — 2006. — L 112. — 32 s.
9. Zvity Audytorsjkoji palaty Ukrajinu do Kabinetu Ministriv [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.apu.com.ua/zvit-do-kmu>